

Tři roky fungování Seznamu mediátorů

eFocus

V září 2012 nabyl účinnosti příznivci mimosoudního řešení sporů toužebně očekávaný zákon o mediaci. V dubnu následující roku byl do nového Seznamu mediátorů u Ministerstva spravedlnosti zapsán první, v souladu s novým prováděcím předpisem odzkoušený, mediátor. Soudům se na základě současně přijaté novely o.s.ř. otevřela cesta k nařizování setkání s novým subjektem, zapsaným mediátorem.

Co měl tento posun vlastně přinést a co skutečně přinesl? Občanský soudní řád do doby účinnosti zákona o mediaci umožňoval soudům uložit účast na mimosoudním smírcím či mediačním jednání nebo rodinné terapii pouze ve věcech péče o nezletilé děti. Uložení povinnosti tedy bylo možné jen účastníkům ve věci péče o děti do 18 let. Osoba mediátora nebyla z hlediska dosaženého vzdělání, popř. dalších požadavků do září 2012 zákonem definována, pomineme-li obecné požadavky živnostenského zákona, které předjímaly zletilost, způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost. Z dikce o.s.ř. nebylo zřejmé, za jakých podmínek má být mediátor vybrán. Pro účastníka, který se zmítal v emocích a byl plně vtažen do sporu, ubezpečujíc se, že pravda je objektivní kategorií a musí být pouze a jen shodná s jeho stanoviskem ve věci, bylo obtížné, ne-li nemožné po dohodě s druhou stranou vybrat jednoho mediátora, kam společně „dobrovolně“, míněno na základě povinnosti uložené soudem, ruku v ruce odešli a měli svou věc řešit poklidnou cestou. Každý, kdo je účasten řízeních ohledně péče o nezletilé děti, ví, že emoce v těchto řízeních jsou vyostřené a skutečně hluboké.

Zákon o mediaci nastavil pro soudce komfortnější výběr mediátora z centralizovaného seznamu odborníků, u nichž dvě zkušební místa, ČAK a MSp, garantují splnění přísně nastavených podmínek k výkonu činnosti. Hlavně se však v civilním řízení otevřel prostor pro nařizování setkání s mediátorem ve všech sporech, kde pro takový postup předseda senátu shledá účelnost a vhodnost. Šanci tak dostali i účastníci občanskoprávních, obchodních, pracovněprávních sporů napříč všemi stupni soudů.

První měsíce fungování Seznamu mediátorů byly nesmělé. Soudci a zapsaní mediátoři teprve navzájem poznávali možnosti spolupráce. Nastal v ní zádrhel, novum. Proč najednou ti zapsaní mediátoři začali „nespolupracovat“ a „odmítat“ poskytovat soudu informace o průběhu jednání jako dřív? Jestliže do data účinnosti zákona o mediaci ustanovení § 110 odst. 2 o.s.ř. soud přerušoval řízení k smírcímu či mediačnímu jednání u těch účastníků, kteří s ním sami souhlasili, pak to bylo za předpokladu, že účastníci zároveň dali soudu souhlas, aby si u osoby (rozuměno tedy mediátora) nebo zařízení (rozuměno tedy mediačního centra) mohl soud vyžádat informace o průběhu jednání, pak bohužel nebo naštěstí (záleží na úhlu pohledu) po datu účinnosti zákona o mediaci takové ustanovení v o.s.ř. není. Zapsaný mediátor pracuje na základě zvláštního zákona, a ten jej zavazuje k mlčenlivosti. Jediní, kdo mohou být k poskytnutí informace soudem zavázáni, jsou účastníci. Tento fakt způsobuje dosud velké rozpaky a do jisté míry nevoli, ale pro mediátora není jiná cesta než v souladu s dikcí zákona „mlčet“. Mlčet i ve chvíli, když jej některý z účastníků v souladu s antisebereflexí z neúspěchu jednání obviní...

Emoce jitrí nejen povinná mlčenlivost, ale i další záležitosti, kdy jde ještě o nařízené setkání, kdy už o mediaci, proč a kolik se za mediaci platí? To jsou už jiná témata...

JUDr. Anna Márová, LL.M.,
advokátka, zapsaná mediátorka,
členka ADR sekce ČAK

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - květen 2016.

Nové číslo **EPRAVO.CZ Digital** si můžete stáhnout **ZDARMA** na **App Store**, **Google Play** a **Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis – dobrý sluha, ale špatný pán](#)

- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu – aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)